

REUMABULLETTINEN

Nr 68 – november 2007

www.srfonline.org

Innehåll

Redaktörens rad	3
Aktuella stipendier och priser	3
Brev från ordföranden	4
Brev från vetenskaplige sekreteraren	5
Brev från utbildningsansvarig och yngreläkarrepresentanten	6
Vårmöte i Falun 2008	6
Kallelse till årsmöte	7
Styrelsens årsberättelse för 2007	8
Schering-Ploughs immunologistipendium 2008	10
Program vid medicinska riksstämman	12
Kliniska stipendier	14
Svenska Läkaresällskapet	14
Inbjudan till SRFs fest vid riksstämman	18
SRFs riktlinje- och registerdagar	19
Reumasenioreernas anslagstavla färdig	19
Stipendium för reumatologisk forskning	20
Arbetsgruppen mot osteoporos	21
Bildarkiv på SRFs hemsida	22
Vi behöver din korrekta adress	22
Abstract: Clinical and Epidemiological Studies of Wegener's granulomatosis	23
Reu-kalendern	24

Wyeth AB

Utgivningen möjliggörs genom ekonomiskt stöd av Wyeth AB
som står för produktion och utsändning av Reumabulletinen

Wyeth AB

Box 1822, Dalvägen 12, 171 24 Solna
Telefon 08-470 32 00 • Fax 08-730 06 66

www.wyeth.se • thorsla@wyeth.com

Redaktörens rad

Bästa vänner!

Här kommer ett nytt fullspäckt nummer av Reumabulletinen. Som vanligt kommer först breven från ordförande, yngreläkarrepresentant och utbildningsansvarig samt från vetenskaplige sekreteraren.

Tyvär har Ralph Nisell lämnat styrelsen i höst, läs mer om detta i hans eget brev. Vi tackar Ralph för väldigt gott samarbete under den tid han ändå var med oss i styrelsen och önskar honom lycka till i sin nya roll. Vem som ska efterträda honom efter årsmötet vet vi förstås inte i skrivande stund.

I tidningen presenteras hela riksstämmoprogrammet inklusive alla postrar. Inför årsmötet finns kallelse och årsberättelse och inte minst inbjudan till fest. Läs och begrund!

Bakgrunden till och påannonsering av de nya riktlinje- och registerdagarna i januari 2008 finns i en text av Staffan Lindblad och Lars Klareskog. Missa inte dessa!

Ido Leden presenterar det nya bildarkivet som numera finns på SRFs hemsida, www.srfonline.org. Detta blir en källa att ösa ur för både unga och gamla medlemmar!

Arbetsgruppen för osteoporos uppdaterar oss och här kommer också en första inbjudan till Vårmetet i Falun i april. Längst bak finns abstractet till Ann Knights färskavhandling.

Här och där i tidningen hittar ni annonser om flera stora stipendier och priser. Nederst på denna sida finns en översikt över vilka som är aktuella att söka.

Ute har det hunnit bli höst och inomhus är de flesta reumatologiska verksamheter i full gång. Ur kalendariet kan vi utläsa att ACR i Boston står för dörren och inte långt därefter ses vi på riksstämman.

Välkomna dit och glöm inte att anmäla er till festen som på flera sätt blir en riktig höjdpunkt!

Solveig Wällberg Jonsson

solveig.wallberg.jonsson@medicin.umu.se

Stoppdatum för marsnumret av Reumabulletinen är 1 februari 2008.

Aktuella stipendier och priser

Benämning

Svensk Reumatologisk Förening

Stipendier på högst 20 000 kr
2+2 kliniska stipendier för reumatologspecialister för kurser eller auskultation utomlands
1+1 stipendier för associerade medlemmar för deltagande i kongress/vetenskapligt möte utomlands

Roche/SRF

Sex stipendier på upp till 20 000 kr för medlemmar i SRF för aktivt kongressdeltagande utomlands

Immunologistipendium 2008, Schering-Plough/SRF

Årligt stipendium på 400 000 kr för gränsöverskridande forskning

Scandinavian research foundation/ Scandinavian Journal of Rheumatology

Stipendium på 100 000 kr för reumatologisk forskning

Sista ansökningsdag

Årligen 5 maj och 5 december

Ansökningar sänds till

Dr Lars Cöster

Reumatologkliniken, Universitetssjukhuset, 581 75 Linköping

lars.coster@lio.se

Löpande under året

Ansökningsformulär via

www.srfonline.com

9 december

www.srfonline.org

www.remicade.nu

31 december

Ansökningar sänds till Tomas Bremell,

tomas.bremell@vgregion.se

Ledare

Tomas Bremell

Nu inleds en spännande höst med Svensk Reumatologisk Förenings höstkonferens 25-26 oktober med temat rekrytering och verksamhetsutveckling, samt, i slutet av november, den medicinska riksstämman som ju i år går av stapeln i Stockholm.

Det reumatologiska programmet är koncentrerat till onsdag och torsdag i vecka 48 (28-29 november). Som vanligt har det kommit in 80-90 abstract vilket lovar att det blir en givande riksstämma med stort utbyte mellan oss reumatologer. Under början av 2008 planeras sedan en riktlinjedag och registerdag 24-25 januari i Stockholm samt vårmöte i Falun 23-25 april.

Styrelsearbetet

Vår vetenskaplige sekreterare Ralph Nisell har tyvärr lämnat styrelsen från och med 1 september 2007. Orsaken är att han har börjat på ett nytt arbete. Ralphs uppgifter har fördelats inom styrelsen i avvaktan på att ny vetenskaplig sekreterare utses på årsmötet. Styrelsearbetet kommer framledes att ses över så att arbetsuppgifterna blir ännu jämnare fördelade inom styrelsen.

Medicinska riktlinjer

Riktlinjearbetet kommer att aktualiseras än mer under de närmaste åren. Det är styrelsens mål att vi skall ha årliga revideringar av de medicinska riktlinjerna, framför allt avseende RA och spondartriter. Gången som vi har tänkt är att arbetet drivs av en grupp på tre personer för reumatoid artrit, med Carl Turesson

som sammankallande, samt en grupp för spondartrit vilken är ombildad men fortfarande med Lennart Jacobsson som sammankallande. Grupperna skall sedan redovisa sina förslag i samband med riktlinjedagen i januari för revideringar och därefter årligt beslut under vårmötet.

Samma grupper har också anmälts till medverkan i Socialstyrelsens riktlinjearbete avseende rörelseorganens sjukdomar. Avsikten med detta är givetvis att våra egna riktlinjer och Socialstyrelsens skall överensstämma.

Sjukförsäkringsriktlinjer

Arbetet med beslutsstöd avseende sjukskrivningar har fortgått under året under delvis ganska stor press från Socialstyrelsens ansvarige person. Trots detta har vi kunnat åstadkomma ett dokument som jag tror kan vara ett gott stöd för specialitetens läkare och där patientens berättigade behov inte skadas.

Således önskar jag varmt välkommen till den fjärde höstkonferensen 25-26 oktober 2007 och till den medicinska riksstämman 28-29 november 2007. Under riksstämman kommer vi att förutom årsmöte även genomföra vår sedvanliga fest. Anmäl dig gärna dit i god tid eftersom platsantalet är begränsat.

Tomas Bremell

Ordförande

tomas.bremell@vgregion.se

Brev från vetenskaplige sekreteraren

Ralph Nisell

Efter knappt ett år som vetenskaplig sekreterare måste jag dessvärre avsäga mig detta hedervärda uppdrag eftersom det är oförenligt med samtidig tjänstgöring inom läkemedelsindustrin.

Under åtminstone det närmaste halvåret ska jag prova på något helt annat även om jag kommer att finnas en dag per vecka på Karolinska och vara engagerad i en nystartad smärtnotagning för fibromyalgi-patienter.

På läkemedelsbolaget blir jag från 1 september en formkoordinator för den europeiska reumatologiska uppbyggnaden och utbildningen inom företaget, och det blir en spännande utmaning.

Att vara vetenskaplig sekreterare har varit minst sagt utmanande då det inom vår specialitet reumatologi för närvarande sjunker av aktiviteter på många olika sätt. Jag kan rapportera från "vetenskapsdepartementet" att de sakkunniga nu bedömer de sökande till det stora Wyethpriset. Vinnaren tillkännages på riksstämman.

Dessutom har det kopplats ett stort och bra grepp på alla de vidareutbildningar och kurser som ges i SRFs regi och som relativt enhetligt kommer att följa principerna "företagssponsrade och pågå under två dagar, och kunna upprepas vid flera tillfällen" så att målgruppen, dvs reumatologspecialister och blivande sådana, ska finna passande tider. Håll ögonen öppna vid annonsering för dessa kurser som sker i god tid före kursstart.

I år firar Svenska Läkaresällskapet 199 år under temat "livsstil, hälsa och miljö". Det är glädjande många abstrakts (drygt 80) som inskickats för posterpresentation inom den reumatologiska sektionen och som tillsammans med det övriga tvådagarsprogrammet (onsdag-torsdag 28–29 november) ser mycket bra och spännande ut, däribland muntliga presentationer

av bästa abstrakts, symposier samt gästföreläsare med deltagande av såväl nationella som internationella stjärnföreläsare.

Även en icke företagssponsrad – men i stället SRF-sponsrad – festmiddag är inplanerad på onsdagskvällen efter årsmötet (28 november), med såväl god mat som påannonserad god middagsunderhållning. Missa inte detta tillfälle att umgås med kollegor på ett avspänt och trivsamt sätt.

Miss inte heller SRR-dagarna i januari (24–25 januari) på Karolinska under Staffan Lindblads och Lars Klareskogs ledning. Ur de Svenska reumatologiregistren (SRR) kommer aktuella data tas fram och presenteras. Dessutom lägger vid detta möte arbetsgrupperna för RA och AS fram förslag på medicinska behandlingsriktlinjer som blir öppna för diskussion.

Jag slutar således nu som vetenskaplig sekreterare i SRFs styrelse och vill tacka för denna intensiva men dock relativt korta tid, vilket på flera sätt känns lite synd. Trots att det har varit ett ganska krävande och arbetsamt uppdrag har det samtidigt varit roligt och spännande.

Jag anser att SRFs styrelse under ordförande Tomas Bremells ledning gör ett mycket bra arbete, och jag både hoppas och tror att svensk reumatologi förstår att uppskatta styrelsens insats. Fram till årsmötet i slutet av november kommer de vetenskapliga arbetsuppgifterna att fördelas i styrelsen. Därefter kommer en ny sekreterare att utses.

Ralph Nisell

*Avgående vetenskaplig sekreterare
ralph.nisell@karolinska.se*

Brev från utbildningsansvarig och yngreläkarrepresentanten

ST-läkare!

Vi i styrelsen som arbetar med vidareutbildning och ST-frågor kan rapportera att arbetet med nya målbeskrivningen snart "kommer att gå i mål". För närvarande pågår förankring av målbeskrivningsgruppens (med representanter från professorskollegiet, samtliga studierektorer och undertecknade) förslag med Socialstyrelsen och enhetsföreträdare i Reuma-Sverige.

Arbetet har pågått ett år och vårt förslag har reviderats vid upprepade tillfällen av gruppen efter dis-

kussioner internt och efter nya direktiv centralt från Socialstyrelsen och Nationella rådet. Förhoppningen är att det nya dokumentet kommer att bli ett centralt redskap för framtidens läkare under specialisttjänstgöring i reumatologi. En av SRF framtagen "checklista" kommer att komplettera det egentliga målbeskrivningsdokumentet. Checklisten kommer mer i detalj att beskriva vårt kompetensområde och är tänkt att användas som ett stöd under olika placeringar för att se till att man "lär sig rätt saker".

SRFs höstkonferens i år har temat "rekrytering". Där kommer bland annat ST-frågor såsom vår utbildningsstruktur, kvalitet och framtid att tagas upp. ST-läkare kommer att delta i konferensen med panel under temat "Varför välja reumatologi?". Rapport i nästa Reumabulletin utlovas.

Arbetet med att anordna, vidareutveckla och planera utbildning i form av nationella ST-dagar, SK-kurser och SK-liknande kurser pågår kontinuerligt. Vi kan ana en trend mot "mättnad" av kursbehovet, bland annat då en planerad kurs kring smärta vid reumatisk sjukdom fick ställas in på grund av för få anmälda. Hösten 2008 kommer en ny SK-kurs, "Organmanifestationer vid reumatiska sjukdomar", att genomföras i Umeå. Årets ST-dagar äger också rum i Umeå 12-13 maj. Diagnostika provet i reumatologi anordnas 2008 av kollegorna i Uppsala och kommer att skrivas under vecka 16.

Vi önskar er en bra höst och hoppas höra av er om ni har funderingar eller synpunkter kring ST-frågor.

Bästa hälsningar

Maria Lidén

maria.liden@akademiska.se

Ola Börjesson

ola.borjesson@karolinska.se

Vårmöte i Falun 2008

Kliniken för Reumatologi
Falun Lasarett
hälsar Er alla varmt välkomna till
Svensk Reumatologisk Förenings vårmöte
23 - 25 April 2008

REUMATOLOGI SVERIGES REUMATOLOGISKA FÖRENINGEN
FALUN

Reumatologi
Falun

Kontakt
Event & Nöje i Dalarna AB
E-post: sd2008.dalarna@telia.com
Fax: 023-148 41
Tel: 023-148 30

Ola Börjesson

Maria Lidén

Kallelse till SRFs årsmöte 2007

Onsdagen den 28 november kl 16.40–18.00
Sal A 6, Älvsjömässan

FÖREDRAGNINGSLISTA

- § 1 Årsmötet öppnas
- § 2 Godkännande av kallelse och dagordning
- § 3 Val av mötesordförande och mötessekreterare
- § 4 Val av protokolljusterare
- § 5 Anmälan av eventuella övriga frågor
- § 6 Styrelsens årsberättelse
- § 7 Revisorernas redogörelse och ansvarsfrihet för styrelsen
- § 8 Val av styrelse
- § 9 Val av två revisorer med en suppleant
- § 10 Val av representant med suppleant till Läkarsällskapets fullmäktigeförsamling
- § 11 Val av valberedning
- § 12 Årsavgift för 2008
- § 13 Tack till avgående styrelseledamot
- § 14 Strategifrågor
 - a) Ny målbeskrivning
 - b) SPUR-inspektioner
 - c) Rapport från arbetsgrupper/studiegrupper
- § 15 Utmärkelser
 - a) Årets ledstjärna
 - b) Hedersmedlemmar
 - c) Wyeths stipendium för yngre forskare
 - d) SRF-stipendium för bästa laboratoriebaserade och kliniska abstract
- § 16 Motioner
- § 17 Övriga frågor
- § 18 Årsmötet avslutas

TOMAS BREMELL
Ordförande

ANNIKA TELEMAN
Facklig sekreterare

Styrelsens årsberättelse för 2007

Svensk reumatologi har en fortsatt stark utveckling. Svensk reumatologisk forskning är mycket framträdande vilket ytterligare kommer att stärkas av ”Inflammationsinitiativet” med långsiktig finansiering av inflammatorisk forskning. Behandlingsmässigt noteras ökad och bredare användning av TNF-hämmare och B-cellshämmare men även tillkomst av nya riktade immunpåverkande läkemedel med annan profil än de ovan nämnda. I samband därmed ställs krav på effektiv läkemedelshantering med mesta möjliga patientnytta till lägsta möjliga kostnad och en noggrann uppföljning.

Reumatologins ST-utbildning har en regional struktur, dvs vi har sex regionala studierektorer som håller i undervisning och annan utbildning samt är ett stöd i ST-utbildningens genomförande. ST-utbildningen kvalitetsgranskas genom årligt diagnostiskt prov. SPUR-inspektioner sker numera på SPUR-inspektörernas initiativ och innebär att vi under 2007 haft inspektion av fem enheter.

Sit-ins börjar bli allt vanligare för bedömningen av ST-läkarens kliniska kunnighet och är en kvalitetsparameter för god ST-utbildning. Arbetet fortskrider under ledning av ST-läkaransvarig, Ola Börjesson, och ansvarig för de regionala studierektorerna, Maria Lidén. Dessa har också ansvar, ihop med en arbetsgrupp, för framtagande av ny målbeskrivning för den enskilda basspecialiteten reumatologi. Detta sker på uppdrag av Socialstyrelsen och arbetet beräknas vara fullbordat vid årsskiftet. Föreningen har också aktivt uppmuntrat till SK-kurser och deltar delvis i finansieringen av sådana.

Antalet ST-läkare visar en kraftig ökning under de senaste fyra åren (62–65–73–82) vilket visar att vår specialitet har en attraktionskraft bland unga läkare och bekräftar vårt sätt att arbeta. Ökningen ligger i lika hög grad på de stora länssjukhusen som på regionsjukhusen. Fortfarande är emellertid specialistbemanningen på framför allt många länssjukhus besvärande låg.

I samarbete med industrin har ett flertal vidareutbildningar genomförts. Kurserna anordnas ofta flera gånger så att de som vill skall ha möjlighet att erhålla utbildningen.

Föreningen har, som en av få specialiteter, fokus på riksstämman med 80-90 abstracts varje år samt på vårt eget vårmöte vilket i år ordnades i Umeå. Uppslutningen på dessa möten är god.

Styrelsen har under året framtagit en rekommendation avseende jourverksamhet i reumatologi. Av doku-

mentet framgår att styrelsen finner jourverksamheten på en del håll alltför bristfällig under helg och nattetid. Åtgärder för att avhjälpa detta bör ske på lokal och regional nivå genom tillskott av resurser.

En arbetsgrupp arbetar med medicinska indikatorer för RA, spondylartriter resp generaliserad värk, på uppdrag av Sveriges Kommuner och Landsting. En annan arbetsgrupp har på uppdrag av Socialstyrelsen utarbetat ett beslutsstöd vad gäller sjukskrivningar vid olika reumatiska sjukdomar.

Styrelsen har uttalat sig i huvudsak positivt till Ansvarskommitténs förslag till regionalisering av Sverige. En regionaliserad sjukvård kan bidra till större och slagkraftigare reumatologiska enheter och ett fördjupat samarbete mellan universitetsklinik och länsklirik.

Det medicinska riktlinjearbetet har under året gått in i en ny fas. Det finns ett behov av årliga uppgraderingar av riktlinjer för behandling av RA och spondylartriter. Styrelsen har därför utsett en ny grupp för riktlinjer vid RA och ombildat gruppen för spondylartriter med samma förutsättningar, dvs årlig förnyelse av riktlinjer. I arbetet ingår beredning på en speciell riktlinjedag och formellt beslut i samband med vårmötet. Samma grupper kommer även att skriva riktlinjer i Socialstyrelsens regi inom ramen för uppdraget ”Medicinska riktlinjer vid rörelseorganens sjukdomar”.

Vetenskaplige sekreteraren avgick efter sommaren på annat arbete. Arbetsuppgifterna har fördelats inom styrelsen fram till årsmötet. Arbetsfördelningen inom styrelsen kommer att ses över inför styrelsearbetet 2008. Flera vetenskapliga priser har kunnat utdelas i samarbete med läkemedelsindustrin.

Föreningen värdesätter samarbetet med Reumatikerförbundet och har vid flera tillfällen adjungerat företrädare för patientorganisation till våra styrelsemöten.

Reumabulletinen har utkommit med tre nummer under verksamhetsåret. Styrelsens redaktör har varit vice ordföranden Solveig Wällberg Jonsson.

Föreningens ekonomi är god.

Medlemsantalet i oktober 2007 är totalt 502. Av dessa är 352 aktiva läkare och 53 är pensionerade. Föreningen har 88 associerade medlemmar och nio hedersmedlemmar.

Stödjande medlemskap: Föreningen har under verksamhetsåret haft följande stödjande juridiska medlemmar: Abbott Scandinavia AB, Pfizer AB, Schering Plough AB, Roche, UCB Nordic, Bristol-Myers Squibb samt Wyeth AB.

FÖRTROENDEMÄN UTSEDDA I SAMBAND MED ÅRSMÖTE

Styrelsen har bestått av: ordförande Tomas Bremell, vice ordförande Solveig Wållberg Jonsson, facklig sekreterare Annika Teleman, vetenskaplig sekreterare Ralph Nisell (t o m 31 augusti), kassör Lars Cöster, redaktör för Reumabulletinen Solveig Wållberg Jonsson, representant för läkare under utbildning Ola Börjesson samt ansvarig för utveckling av regional ST-utbildning Maria Lidén.

Revisorer: Marie Vallgård och Ido Leden med Bernhard Grewin som suppleant.

Representant i Svenska Läkaresällskapets fullmäktige: Tomas Bremell med Ralph Nisell som suppleant.

Valberedning: Ingrid Lundberg (ordförande), Johan Bratt och Jörgen Lysholm

FÖRTROENDEMÄN UTSEDDA ELLER FÖRESLAGNA AV SRFs STYRELSE

Kontaktpersoner

- Kontaktperson i språkfrågor: Göran Lindahl.
- Kontaktperson till Bone and Joint Decade: Bengt Lindell.

Arbetsgrupper

- för LARM-prover:
lars.coster@lio.se
- för Riktlinjer för behandling av RA:
tore.saxne@reum.lu.se
Från hösten ersatt med Carl Turesson
carl.turesson@mayo.se
- för Behandling med biologiska läkemedel vid spondylartriter:
lennart.jacobsson@med.lu.se
- Arbetsgrupp för Svenska Reumatologiregister:
staffan.lindblad@ki.se
- Sv RA-registret:
staffan.lindblad@ki.se
- ARTIS-gruppen (AntiReumatisk Terapi I Sverige):
nils.feltelius@mpa.se
- För Vårdgaranti/Prioriteringar/Indikatorer:
tomas.bremell@vgregion.se
- Framtagande av ny målbeskrivning:
maria.liden@akademiska.se
- För den nya arbetsgruppen Verksamhetsutveckling:
jorgen.lysholm@ltdalarna.se
boel.mork@vgregion.se
- För Riktlinjer för sjukskrivningar:
ralph.nisell@karolinska.se

Intressegrupp

- Reumaseniorer:
ylva.lindroth@ptj.se

Studiegrupper

- Swedish Scleroderma Study Group:
lars.coster@lio.se
- Studiegruppen för Psoriasisartrit:
ulla.lindqvist@medsci.uu.se
- Studiegruppen för Osteoporos:
britt-marie.nyhall-wahlin@ltdalarna.se
- Studiegruppen för Epidemiologi:
lennart.jacobsson@med.lu.se
- Studiegruppen för Kardiovaskulär komorbiditet vid reumatisk sjukdom:
elisabet.svenungsson@ki.se
- Studiegruppen för Myosit:
ingrid.lundberg@ki.se

Representanter

- Socialstyrelsens vetenskapliga råd: Anna Engström-Laurent.
- IPULS: Lennart Jacobsson och Ingiäld Hafström.
- UEMS: Frank Wollheim t o m 30 september 2007. Från 1 oktober Roger Hesselstrand.
- EULAR Standing Committies: Boel Andersson-Gäre (pediatric rheumatology), Lennart Jacobsson (education and publication), Lars Klareskog (international clinical studies), Ingemar Petersson (epidemiologi) och Lars Klareskog (investigative rheumatology).
- Redaktionskommittén för Scandinavian Journal of Rheumatology: Frank Wollheim, suppleant Björn Svensson t o m 30 september 2007. Från 1 oktober Carl Turesson.
- Rheumatology in Europe: Björn Svensson.
- Representant i Svenska Läkarförbundets representantskap: Tomas Bremell med Ralph Nisell som suppleant.
- SweReFo: Jon Lampa och Catharina Eriksson.

Övriga förtroendeuppdrag

- Ansvariga för föreningens hemsida på Internet: Bengt Lindell och Jörgen Lysholm.
- Konsultationsläkare till Läkarförbundet (bistå vid anmälan): Ylva Lindroth.
- CME-bedömare: Anna Engström-Laurent
- Pressombud: Ingemar Petersson.
- SPUR-inspektörer: Bernhard Grewin, Eva Nitelius, Eva Bagge och Per-Johan Hedin.
- Regionala ST-studierektorer: Sofia Ernestam (Stockholm), Stefan Engstrand (Norr), Gunnel Nordmark (Uppsala/Örebro), Katarina Almehed (Väster), Roger Hesselstrand (Söder), Jan Cedergren (Linköping).
- Professorskollegium med samtliga medlemmar som innehar en professur i reumatologi, är kliniskt verksam och medlemmar i SRF. Under året har professorskollegiet bestått av ordföranden, sammankallande Hans Carlsten (Göteborg), Thomas Skogh (Linkö-

Schering-Ploughs Immunologistipendium – 2008

Ett årligt stipendium på 400 000 kr

Stipendiet är instiftat av Schering-Plough AB i samarbete med Svensk Reumatologisk Förening (SRF), Svensk Gastroenterologisk Förening (SGF) och Svenska Sällskapet för Dermatologi och Venerologi (SSDV).

Syfte

Schering-Ploughs Immunologistipendium har instiftats med syfte att stödja forskning kring inflammatoriska sjukdomar inom ett gränsöverskridande område inom specialiteterna reumatologi, gastroenterologi och/eller dermatologi.

Samarbete

Stipendiet delas ut i samarbete med SRF, SGF och SSDV.

Vem kan söka

Legitimerade och forskningsaktiva läkare verksamma i Sverige inom reumatologi, gastroenterologi alternativt dermatologi som ej innehaft en professur.

Kriterier

Stipendiet skall tilldelas gränsöverskridande kliniskt relevanta forskningsprojekt inom områdena reumatologi, gastroenterologi och/eller dermatologi. Stipendiet kan delas upp på flera sökanden eller ges i sin helhet till en sökande. Selektion och poängsättning sker enligt syfte att:

- stödja projekt som är av terapiområdesöverskridande natur.
- stödja kliniskt relevant och/eller translationell forskning.
- stödja projekt med stöd i vetenskapliga publikationer.
- stödja nyetablerade forskare.
- stödja och stimulera nya projekt.

Beslutskommittén

I beslutskommittén ingår en representant från respektive specialistförening inom ovan nämnda områden samt den medicinske chefen på Schering-Plough AB.

Sista ansökningsdag är 9 december 2007

För information om ansökan och ansökningsformulär gå in på www.remicade.nu, www.srfonline.org, www3.svls.se/sektioner/ga, www.pdf.nu.

Box 6185, 102 33 Stockholm
Tel 08-522 21 500
Fax 08-522 21 501
www.schering-plough.se

ping), Lars Klareskog, Ingiöld Hafström och Ingrid Lundberg (Stockholm), Solbritt Rantapää-Dahlqvist (Umeå), Lars Rönnblom (Uppsala), Andrzej Tarkowski (Göteborg) samt Tore Saxne, Gunnar Sturfelt, Johan Frostegård (Stockholm) och Lennart Jacobsson (Lund). Sekreterare är föreningens vetenskapliga sekreterare. Föreningens ordförande kan adjungeras.

Styrelsen har sammanträtt vid sju tillfällen. Under verksamhetsåret har bland annat följande skett:

Hälso- och sjukvårdsfrågor

- Styrelsen har varit representerad vid LFs representantskap för specialistföreningarna och vid SLS fullmäktige.
- Rapport har skickats till Socialstyrelsen avseende rekommendationer för sjukskrivning, sammankallande Ralph Nisell samt Lars-Peter Knutsson, Mikael Kjellman och Agneta Zickert.

Utbildnings- och forskningsfrågor

- Riksstämman 2006 genomfördes i Stockholm med över 80 abstracts.
- Riks-ST i reumatologi hölls i Uppsala i maj 2007 med drygt 40 deltagande ST-läkare.
- Cutting Edge-symposiet genomfördes i maj 2007 i Lund.
- Reumatologen i Umeå arrangerade i samarbete för eningen SRFs vårmöte 2007.
- Fortbildning: Utbildning i Epidemiologi; Reumahjärtan, reumalungor; Immunmodulerande behandling; Etablerad RA har genomförts.
- Fyra SK- och SK-liknande kurser har genomförts.
- Arbete med framtagande av ny målbeskrivning för läkare under utbildning pågår.
- 2006 års SRF-stipendium tilldelades Caroline Jochens (bästa basala abstract) och Lennart Jacobsson (bästa kliniska abstract) vid riksstämman 2006.

Utmärkelser

- Till ledstjärna för 2006 utsågs Jörgen Lysholm.
- Julio Goobar utsågs till hedersledamot.
- Scandinavian Journal of Rheumatologys stipendium för reumatologisk forskning 2006 tilldelades Carl Tursson.
- Wyethstipendiet 2006 för yngre forskare tilldelades Anca Catrina.
- Wyethpriset 2006 för framstående reumatologisk forskning tilldelades Tore Saxne och Dick Heinegård.
- IMID-stipendiet 2006 tilldelades Maria Lidén.

Kvalitetssäkring

- SPUR-inspektion har utförts på reumatologienheten i Falun samt på Karolinska universitetssjukhu-

set, och planeras i oktober för Spenshult, Borås och Sahlgrenska.

- Diagnostiskt prov genomfördes under våren med 40-50 deltagande ST-läkare. Reumatologkliniken i Göteborg ansvarade för framtagandet av provet.
- Höstmötet planeras till 25-26 oktober 2007 under rubriken Rekrytering och verksamhetsutveckling.

Internationellt samarbete

- Inga rapporter har inkommit från representanter för EULARs standing committees. Från general assembly i juni 2007 har det lämnats muntlig rapport.
- Möte med Sc Society of Rheum under EULAR.

Remissvar/Svar

- Remissvar inlämnat till Läkarförbundet angående ansvarskommitténs slutbetänkande.
- Remissvar till LF och SLS angående begreppet försäkringsmedicin.
- Remissvar SLS angående nya sektioner inom SLS.
- Stöd för motionen från Mats Roman angående ökat inflytande från Specialistföreningarna i Läkarförbundet har lämnats.

Ekonomi/Administration

- Föreningens ekonomi är i balans.
- Reumabulletinen har utkommit med tre nummer. Wyeth AB tackas för ekonomisk och praktisk hjälp med tryckning och distribution.
- Styrelsen och föreningens hemsideredaktör Bengt Lindell har fortsatt arbeta för att utveckla föreningens hemsida SRF Online. Jörgen Lysholm ansvarar för delar av arbetet.
- Föreningen har avsatt ekonomiska medel för att stödja de regionala studierektorererna i olika ST-utbildningsprojekt.
- Föreningen har avsatt ekonomiska medel för fyra årliga post graduate-stipendier för de kommande fyra åren. Under året har det även tillskapats två årliga stipendier för associerade medlemmar. Endast en ansökan har inkommit och tilldelats Cecilia Gruntman.
- Roche sponsrar sju resestipendier/år, för aktivt deltagande i vetenskapliga kongresser. Dessa har utdelats till Dirk Wuttge, Anna Södergren, Roger Hesselstrand, Helena Forsblad d'Elia, Mats Dehlin, Meliha Crnkic och Katarina Almehed.

Tomas Bremell
Ordförande

Annika Teleman
Facklig sekreterare

Program vid medicinska riksstämman 2007

Onsdagen den 28 november

09.15–10.15

Scleroderma Study Group (K 15).

09.15–10.15

Studierektormöte (rum 253).

09.15–10.15

Reumaseniörerna (rum 257).

09.15–11.20

Professorskollegium, möte (rum 261).

10.15–12.15

Gemensamt öppningssymposium Riksstämman:
Livsstil, hälsa och miljö.

SALA 6 12.00–13.30

1 F. Gästföreläsning kl 12.30: Challenges in the management of SLE: Preventing premature death.
Prof Caroline Gordon, Birmingham UK. Introduktion: Ronald van Vollenhoven.

Enklare förtäring serveras från kl 12.00. Värdar är SRF tillsammans med fem läkemedelsföretag: Abbott, BMS, Roche, Schering-Plough, Wyeth.

SALA 6 14.00–15.15

2 SS. Sektionssymposium: Hur kommer framtidens immunmodulerande behandling att se ut?

Kunskapen om grundläggande sjukdomsmekanismer vid kronisk inflammatorisk sjukdom har ökat kraftigt under det senaste decenniet. Ett resultat är introduktionen av biologiska läkemedel som revolutionerat behandlingen. Vi har i dag tillgång till en bred arsenal av terapier som syftar till att begränsa den inflammatoriska processen vid många reumatiska sjukdomar och andra kroniskt inflammatoriska tillstånd. Samtidigt sker en snabb utveckling inom området där många nya läkemedel befinner sig i tidig utvecklingsfas. Målet på sikt är att återställa den naturliga balansen i immunsystemet så att patienten blir frisk utan att immunförsvarets normala funktion störs. I experimentella djurmodeller är vi nära detta mål, men är det möjligt också för våra patienter? Under symposiet kommer denna fråga att diskuteras, liksom möjligheterna med våra nuvarande terapier.

PROGRAM

1. Immunmodulerande behandling i dag och i morgon. Lars Rönnblom.

2. Terapi av artrit hos möss i dag – är det så terapi av RA blir om tio år? Rikard Holmdahl.

3. Ny immunbehandling i en längre framtid. Ronald van Vollenhoven.

4. Hur ska svensk forskning kunna bidra till att immunologins möjligheter blir verklighet i kliniken? Lars Klareskog.

5. Sammanfattning och avslutande diskussion under ledning av moderator.

Moderator: Lars Rönnblom.

15.30–16.30

Wyeth stora pris. Utdelning av priset, föreläsning av pristagaren, lokal A 6.

16.40–18.00

SRF årsmöte, lokal A 6.

19.00–00.00

Gemensam festmiddag. Nationalmuseum.

Torsdagen den 29 november

SALA 6 08.30–09.30

3 SS. Sektionssymposium: Kardiovaskulär prevention vid reumatisk sjukdom – en viktig klinisk utmaning. Minisymposium arrangerat av Arbetsgruppen för kardiovaskulär komorbiditet vid reumatisk sjukdom.

PROGRAM

Bakgrund – Elisabet Svenungsson.

Kardiologens synpunkter – Martin Stagmo.

Allmänläkarens synpunkter – Margareta Norberg.

Förslag till riktlinjer – KVS-gruppen.

Diskussion – Panel och auditorium.

Moderator: Solveig Wållberg Jonsson.

HALL A 09.30–11.15

Posterutställning:

Poster-session med författarna närvarande.

4 P. Tibiofemoral osteoarthritis has greater impact on pain and function than patellofemoral osteoarthritis. Carina Thorstensson, Maria Andersson, Ingemar F Petersson.

- 5 P. Serum levels of sex steroid hormones and matrix metalloproteinases after intra-articular glucocorticoid treatment in female patients with rheumatoid arthritis.** Tomas Weitoft, Anders Larsson, Lars Rönnblom.
- 6 P. Signalering via type I interferon är inte nödvändig för utveckling av antigen-driven artrit inducerad av metylerat BSA.** Sofia Lindblad, Andrej Tarkowski, Mattias Magnusson.
- 7 P. Knee pain is not just pain in the knees – important findings regarding impact on health status.** Carina Thorstensson, Hans Lindgren, Stefan Bergman.
- 8 P. A majority of middle-aged people with chronic knee pain developed knee osteoarthritis over 12 years.** Carina Thorstensson, Hanna Jönsson, Maria Andersson, Ingemar F Petersson.
- 9 P. High Disease Activity Burden Predicts Severe Extra-articular Manifestation in Early Rheumatoid Arthritis.** Britt-Marie Nyhäll-Wählin, Ingemar F Petersson, Jan-Åke Nilsson, Lennart TH Jacobsson, Carl Turesson.
- 10 P. Antibodies against mutated citrullinated vimentin (MCV) are a better predictor of disease activity at 24 months in early rheumatoid arthritis than antibodies against cyclic citrullinated peptide (CCP).** Lena Innala, Heidi Kokkonen, Catharina Eriksson, Erik Jidell, Ewa Berglin, Solbritt Rantapää-Dahlqvist.
- 11 P. PTPN22 polymorphism, HLA DRB1 alleles, and citrullinated antibodies in multi-case families with rheumatoid arthritis from northern Sweden.** Lisbeth Ärlestig, Heidi Kokkonen, Solbritt Rantapää-Dahlqvist.
- 12 P. Drug adherence in rheumatoid arthritis is predicted by treatment response at 3 months.** Anders Gülfe, Lars Erik Kristensen, Pierre Geborek.
- 13 P. Vet datajournalen vad som hände när Lederspanet försvann?** Per-Johan Hedin.
- 14 P. Smoking, Low Level of Formal Education and Infrequent Alcohol Consumption Are Independent Predictors of Rheumatoid Arthritis.** Ulf Bergström, Lennart TH Jacobsson, Jan-Åke Nilsson, Göran Berglund, Carl Turesson.
- 15 P. C-Reactive Protein as a Marker of Developing Knee Joint Osteoarthritis – a 12 year follow-up.** Maria LE Andersson, Tore Saxne, Ingemar F Petersson.
- 16 P. Oxaliplatin suppresses HMGB1 expression and ameliorates collagen-induced arthritis.** Therese Östberg, Heidi Wähämaa, Karin Palmblad, Norimasa Ito, Pernilla Stridh, Maria Shoshan, Michael T Lotze, Helena Erlandsson Harris, Ulf Andersson.
- 17 P. Large joint replacements and arthrodeses in RA patients followed over 20 years- prevalence and predictive factors.** Meliha C Kapetanovic, Elisabet Lindqvist, Tore Saxne, Kerstin Eberhardt.
- 18 P. Circulating survivin, a novel and independent predictor of joint destruction in early RA.** Björn Svensson, Ingiöld Hafström, Kristina Forslind, Kristina Albertsson, Andrej Tarkowski, Maria Bokarewa.
- 19 P. Laminin as an Intrinsic Kidney Ligand for Nucleosomal Trapping during Glomerulonephritis in Systemic Lupus Erythematosus.** Anders Olin, Matthias Mörgelin, Ole Petter Rekvig, Lennart Truedsson, Gunnar Sturfelt, Anders Bengtsson.
- 20 P. Intra-articularly localized Herpes Simplex virus DNA induces arthritis.** Andrey Shestakov, Kristina Eriksson, Mattias Magnusson.
- 21 P. Long-term clinical and immunological effects of rituximab treatment of refractory autoimmune thrombocytopenia in SLE-patients.** Catharina Lindholm, Katarina Börjesson-Asp, Kiandokht Zenjanchi, Andrej Tarkowski, Maria Bokarewa.
- 22 P. HMGB-1 induces MHC class I expression in skeletal muscle.** Cecilia Grundtman, Joseph Bruton, Shi-Jin Zhang, Stina Salomonsson, Charles Li, Lucy Wedderburn, Helena Erlandsson Harris, Nagaraju Kanneboyina, Ulf Andersson, Håkan Westerblad, Ingrid Lundberg.
- 23 P. Changes in Fiber Type Characteristics in Patients with Polymyositis and Dermatomyositis; a Feature Occurring in the Chronic, Rather Than Early State of Disease.** Ingela Loell, Maryam Dastmalchi, Ingrid E Lundberg, Mona Esbjörnsson.
- 24 P. Långvarig generaliserad smärta ökar risken att sjukhusvårdas på grund av hjärtkärlsjukdom.** Hans Lindgren, Stefan Bergman.
- 25 P. The nicotine acetylcholine receptor α -7 subunit and the cholinergic anti-inflammatory pathway influences development of collagen induced arthritis.** Sipra Saha, Jianping Guo, Jon Lampa.
- 26 P. Soluble receptor for advanced glycation end products functions as a B-cell mitogen.** Rille Pulle-rits, Sylvie Amu, Mikael Brisslert, Andrej Tarkowski.

Svensk Reumatologisk Förening utlyser 4 st
KLINISKA STIPENDIER
för yngre reumatologspecialister för deltagande i postgraduate-kurser
utomlands eller för auskultation vid utländsk klinik

samt 2 st

STIPENDIER

för associerade medlemmar för deltagande
i kongress/vetenskapligt möte utomlands.

Stipendierna är på högst 20 000 kr och är avsedda
att täcka högst 75 procent av kostnaden.

Exempel på kurser är Euler- och BSR-postgraduate-kurser,
Eular-kurser i ultraljud eller liknande.

Inkom med ansökningar till Svensk Reumatologisk Förening
c/o dr Lars Cöster, Reumatologkliniken,
Universitetssjukhuset, 581 75 Linköping.
E-post: lars.coster@lio.se

Ansökningsdatum är 5 december 2007 och 5 maj 2008.

200 ÅR AV

VETENSKAP
UTBILDNING
KVALITET

Ta del av de senaste medicinska rönen

– du vet väl att Läkaresällskapets
tisdagssammankomster nu nås
via webben också?

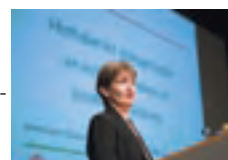
Svenska Läkaresällskapets vision är att för-
bättra hälsan i samhället och ge patienten
optimal vård via utbildning, forskning och
kvalitet i läkarnas yrkesutövning.

Detta gör vi bl.a. genom att arrangera
fortbildningsaktiviteter i form av tisdags-
sammankomster, Berzeliussymposier samt
konferenser och debatter i aktuella frågor.

Har du haft svårt att delta i tisdagssamman-
komsterna har vårens webbsänts och finns
på www.sls.se.

Har du förslag till debatter och tisdagssamman-
komster vi borde ta upp, eller frågor
om Läkaresällskapet, är du välkommen att
mejla till britt.nordlander@karolinska.se eller
christina.ploen@sls.se.

Välkommen till SLS!

27 P. Antibody Microarray-Based Serum Protein Profiling of Systemic Lupus Erythematosus And Systemic Sclerosis. Dirk Wuttge, Anders Carlsson, Johan Ingvarsson, Anders A Bengtsson, Roger Hesselstrand, Gunnar Sturfelt, Carl AK Borrebaeck, Christer Wingren.

28 P. Problem och möjligheter vid sjukskrivningar i samband med rörelseorganens sjukdomar. Handläggares uppfattning av samarbetet mellan försäkringskassa och sjukvård. Jenny Mathiasson, Barbro Arvidsson, Anders Heide, Ingemar Petersson.

29 P. Diagnostiskt och prognostiskt värde av IgG och IgA-antikroppar mot cycliska citrullinerade peptider (CCP) hos patienter med tidig reumatoid artrit (RA). Mohammed Mullazehi, Marius C Wick, Ronald van Vollenhoven, Lars Klareskog, Johan Rönnelid.

30 P. Patients' perspective of the reason to their Rheumatoid Arthritis (RA). Ulrika Bergsten, Barbro Arvidsson, Stefan Bergman, Lars Alfredsson, Anita Berglund, Bengt Fridlund, Ingemar Petersson.

31 P. Resistin in female SLE patients. Katarina Almehed, Helena Forsblad d'Elia, Maria Bokarewa, Hans Carlsten.

32 P. Läkare önskar stöd vid sjukskrivning av patienter med rörelseorganens sjukdomar. Ann Bremander, Ulf Hallgårde, Anders Heide, Tor Lithman, Jenny Mathiasson, Aleksandra Turkiewics, Ingemar Petersson.

33 P. TLR2 expressing CD4+CD25+FOXP3+ regulatory T cells accumulate in infected tissues during acute Staphylococcus aureus-induced arthritis and sepsis. Catharina Lindholm, Emily Amundson, Andrej Tarkowski.

34 P. A Difficult Diagnosis: Four Cases of Progressive Multifocal Leukoencephalopathy over Two Decades in One Rheumatological Unit. Andreas Jönsen, Anders A Bengtsson, Gunnar Sturfelt, Ola Nived.

35 P. An intensive team-based rehabilitation program improves long-term aerobic capacity and health-related quality of life in patients with chronic inflammatory arthritis. Sofia Hagel, Elisabet Lindqvist, Ann Bremander, Ingemar Petersson.

36 P. Long-term Treatment with Raloxifene Protects Against Progressive Joint-destructive Disease in Established Collagen Induced Arthritis. Caroline Jochems, Marie Lagerquist, Cecilia Håkansson, Claes Ohlsson, Hans Carlsten.

37 P. Addition of Estrogen to Corticosteroid Treatment in Experimental Postmenopausal Arthritis Prevents Osteoporosis and Arthritis. Caroline Jochems, Marie Lagerquist, Cecilia Håkansson, Claes Ohlsson, Hans Carlsten.

38 P. The dual role of HLA-DRB1*13 in ACPA positive and ACPA negative Rheumatoid Arthritis. Emeli Lundström, Henrik Källberg, Johan Rönnelid, Lars Alfredsson, Lars Klareskog, Leonid Padyukov.

39 P. Vävnadsspecifik initiering av klassisk genomisk signalering via östrogen-receptorer av Raloxifen. Cecilia Håkansson, Caroline Jochems, Jan-Åke Gustafsson, Paul T van der Saag, Claes Ohlsson, Hans Carlsten, Marie Lagerquist.

40 P. Human cytomegalovirus – a possible activator of the immune system in polymyositis and dermatomyositis. Andreas Fasth, Maryam Dastmalchi, Afsar Rahbar, Cecilia Söderberg Naucélér, Christina Trollmo, Ingrid E Lundberg, Vivianne Malmström.

41 P. Digital X-ray Radiogrammetry: A Promising Predictor Of Joint Destruction In Early Ra. Kristina Forslind, Annelies Boonen, Ingiöld Hafström, Kristina Albertsson, Björn Svensson.

42 P. Andelen patienter med RA i Dalarna som fortsätter med sin första TNF-blockerare under lång tid, skiljer mellan de TNF-blockerande preparaten. Jörgen Lysholm.

43 P. Multivariate relationships between pain intensity and other aspects of health in rheumatoid arthritis – cross sectional and five year longitudinal analyses (the Swedish TIRA project). Mathilda Björk, Björn Gerdle, Ingrid Thyberg, Michael Peolsson.

44 P. The presence and utility of IgA class antibodies to cyclic citrullinated peptides in early rheumatoid arthritis (the Swedish TIRA project). Anna Svärd, Alf Kastbom, Thomas Skogh.

45 P. Effects of Hormone Replacement Therapy on Resistin in Rheumatoid Arthritis. Helena Forsblad d'Elia, Rille Pullerits, Hans Carlsten, Maria Bokarewa.

46 P. Increased Serum BAFF Levels in Patients with Inflammatory Myopathies. Olga Kryštufková, Therese Vallerskog, Sevim Barbasso Helmers, Herman Mann, Ivana Pütová, Vivianne Malmström, Christina Trollmo, Jiri Vencovský, Ingrid E Lundberg.

- 47 P. Fatigue and blood pressure in primary Sjögren's syndrome.** Helena Forsblad d'Elia, Eva Rehnberg, Göran Kvist, Anna Ericsson, Yrjö T Kontinen, Kaisa Mannerkorpi.
- 48 P. Serum COMP vid tidig reumatoid artrit (RA) relaterar både till utveckling av småledsdestruktion och behov av storledsartroplastik.** Meliha C Kapetanovic, Elisabet Lindqvist, Tore Saxne.
- 49 P. Human CD25 positive B cells belong to memory B cell population.** Sylvie Amu, Andrej Tarkowski, Thomas Dörner, Maria Bokarewa, Mikael Brisslert.
- 50 P. CD25+ B-cellers funktion i reumatoid artrit.** Maria Rehnberg, Sylvie Amu, Andrej Tarkowski, Maria Bokarewa, Mikael Brisslert.
- 51 P. Toleransinduktion via lentivirus medierad genmanipulation som behandling vid kollageninducerad artrit.** Tove Eneljung, Steven Howe, Rickard Holmdahl, Kenth Gustafsson, Inger Gjertsson.
- 52 P. The STAR/ETIC Project – The benefit of a Common European Register in Rheumatological Team Care.** Ann Bremander, Margreth Grotle, Sofia Hagel, Kåre Birger Hagen, Lennart TH Jacobsson, Mari Klokkerud, Elisabet Lindqvist, Ida Lochting, Britta Strömbeck, John Verhoef, Thea Vliet Vlieland, Ingemar Petersson.
- 53 P. Staphylococcus aureus förmåga att producera formylerade peptider är en viktig virulensfaktor för utveckling av septisk artrit.** Ing-Marie Jonsson, Catharina Lindholm, Andreas Peschel, Andrej Tarkowski.
- 54 P. Resistin is stored in the specific granules of human neutrophils becoming released upon challenge with inflammatory stimuli.** Huamei Fu, Elisabeth Almer, Claes Dahlgren, Andrej Tarkowski, Maria Bokarewa.
- 55 P. Phenotypic and functional characterization of CD25 expressing murine B cells.** Sylvie Amu, Maria Rehnberg, Andrej Tarkowski, Mikael Brisslert.
- 56 P. In vivo and in vitro regulation of resistin expression by dehydroepiandrosterone in patients with primary Sjögren syndrome.** Elisabeth Almer, Helena Forsblad d'Elia, Ulf Dahlgren, Charlotte Simark, Bengt Hasséus, Yrjö T Kontinen, Hans Carlsten, Andrej Tarkowski, Maria Bokarewa.
- 57 P. EULAR recommendations on the management of systemic glucocorticoid therapy in rheumatic diseases.** Ingiäld Hafström, Björn Svensson.
- 58 P. Användning av naturläkemedel och alternativa terapiformer hos reumatologpatienter i öppenvård.** Eva Klingberg, Susanna M Wallerstedt, Tomas Torstenson, Gunilla Håwi, Helena Forsblad d'Elia.
- 59 P. Kraftig minskning av knä- och höftledsartroplastiker hos patienter med RA i Dalarna.** Jörgen Lysholm.
- 60 P. Rheumatoid arthritis associated polymorphisms correlate with expression of the DCIR gene.** Marcus Ronninger, Carina Eklöw, Johnny C Lorentzen, Lars Klareskog, Leonid Padyukov.
- 61 P. Interferens med bakteriellt quorum sensing skyddar mot Stafylococcus aureus-inducerad septisk artrit.** Catharina Lindholm, Simon Clarke, Andrej Tarkowski.
- 62 P. Clumping factor A-uttryck via en sigma B-beroende promotor bidrar till septisk artrit och sepsis.** Elisabet Josefsson, Judy Higgins, Timothy Foster, Andrej Tarkowski.
- 63 P. Associationer mellan gener för serotoninreceptor 5-HT_{2a} och reumatoid artrit.** Anders Kling, Maria Seddighzadeh, Lisbeth Årlestig, Lars Alfredsson, Solbritt Rantapää-Dahlqvist, Leonid Padyukov.
- 64 P. Progression of Cardiovascular Co-morbidity in very early RA.** Lena Innala, Anna Södergren, Lotta Ljung, Staffan Magnusson, Torgny Smedby, Lisbet Söderlund, Solbritt Rantapää Dahlqvist, Solveig Wållberg Jonsson.
- 65 P. Reglering av typ I interferon produktion i plasmacytoida dendritiska celler inducerad av RNA-innehållande immunkomplex.** Maija-Leena Eloranta, Tanja Lövgren, Linda Mathsson, Johan Rönnelid, Bernhard Kastner, Gunnar V Alm, Lars Rönnblom.
- 66 P. Intra-articular Fms-like Tyrosine Kinase 3 Ligand Expression is a Driving Force in Induction and Progression of Arthritis.** Mats Dehlin, Maria Bokarewa, Robert Rottapel, Simon Foster, Mattias Magnusson, Leif Dahlberg, Andrej Tarkowski.
- 67 P. PAH associerad med reumatologisk sjukdom, diagnostiserad med högtersidig hjärtkaterisering och behandlad enligt riktlinjer – 5 års uppföljning.** Roger Hesselstrand, Izabella Bartosik, Björn Ekmeahag, Agneta Scheja.
- 68 P. Serum Interleukin-15 (IL-15) In Patients with Early Systemic Sclerosis.** Dirk Wuttge, Marie Wildt, Pierre Geborek, Frank A Wollheim, Agneta Scheja, Anita Åkesson.

69 P. Adherence to Therapy in Children with Juvenile Arthritis Treated with Infliximab. Michele Compagno, Ingrid Nordqvist, Tore Saxne, Bengt Månsson.

70 P. Circulating Survivin Is A Negative Predictor Of Remission In Early Ra. Björn Svensson, Ingrid Hafström, Kristina Forslind, Kristina Albertsson, Andrej Tarkowski, Maria Bokarewa.

71 P. Plasma levels of Growth-arrest-specific gene 6 (Gas6) correlate with development of joint damage in RA and with disease activity in SLE. Elisabet Lindqvist, Andreas Jönsen, Gunnar Sturfelt, Tore Saxne, Björn Dahlbäck.

72 P. Significant Increase of Intima Media Thickness in Only Eighteen Months Among Patients With Early RA. Anna Södergren, Chatarina Eriksson, Kjell Karp, Elisabet Lundström, Torgny Smedby, Stefan Söderberg, Lisbet Söderlund, Solbritt Rantapää Dahlqvist, Solveig Wållberg Jonsson.

73 P. Betydelse av cannabinoidreceptorinteraktioner vid experimentell artrit. Sofia Silfverswärd Lindblad, Ing-Marie Jonsson, Margareta Verdrengh, Robert Melamede, Andrej Tarkowski.

74 P. Vascular Endothelial Function is Related to Endothelial Biomarkers in Early RA. Anna Södergren, Chatarina Eriksson, Kurt Boman, Kjell Karp, Elisabet Lundström, Torgny Smedby, Lisbet Söderlund, Solbritt Rantapää Dahlqvist, Solveig Wållberg Jonsson.

75 P. Breast-feeding, but not oral contraceptives, are associated with a reduced risk of rheumatoid arthritis. Mitra Keshavarz, Ulf Bergström, Jan-Åke Nilsson, Lennart TH Jacobsson, Göran Berglund, Carl Turesson.

76 P. Serum COMP in systemic sclerosis – A promising new biomarker for skin involvement. Roger Hesselstrand, Anja Kassner, Dick Heinegård, Tore Saxne.

77 P. Response to second or third TNF-inhibitor in rheumatoid arthritis: Results from an observational study. Johan Karlsson, Lars-Erik Kristensen, Meliha C. Kapetanovic, Tore Saxne, Pierre Geborek.

78 P. Combined exercise-education program is superior of education-only in treatment of patients with fibromyalgia and chronic widespread pain. Kaisa Mannerkorpi, Lena Nordeman, Anna Ericsson, Maudh Arndorw, Elisabeth Enhörning, Anne Fredriksson, Mattias Hjelm, Eva Melin, Mona Lind.

79 P. Inflammationsinducerad lysostafin-produktion som en ny behandling för Staphylococcus aureus artrit. Louise Henningsson, Andrej Tarkowski, Fons van den Loo, Wim van den Berg, David Kerr, Inger Gjertsson.

80 P. Environmental Factors Related to Development of Rheumatoid Arthritis. Heidi Kokkonen, Ewa Berglin, Solbritt Rantapää-Dahlqvist.

81 P. Metabolism Of Oral Dehydroepiandrosterone In Postmenopausal Women With Primary Sjögren's Syndrome. Helena Forsblad d'Elia, Hans Carlsten, Yrjö T. Kontinen, Fernand Labrie, Claes Ohlsson.

82 P. Severely decreased capillary density in patients with systemic sclerosis and scleroderma renal crisis or isolated pulmonary arterial hypertension. Agneta Scheja, Izabella Bartosik, Björn Ekmechag, Marie Wildt, Roger Hesselstrand.

83 P. HLA-DRB1*04 and HLA-C3 Associations with Extra-articular Manifestations in Rheumatoid Arthritis are Not Explained By Linkage Disequilibrium with TNFA Alleles. Carl Turesson, Joyce Carlson, Eric L Matteson, Gunnar Sturfelt, Lennart Truedsson, Lennart TH Jacobsson.

84 P. Increasing Cholesterol After Start of Adalimumab Treatment in Patients with Rheumatoid Arthritis, But No Negative Effect on the ApoB/apoA1 Lipoprotein Ratio. Ulf Bergström, Lennart TH Jacobsson, Käth Nilsson, Carl Turesson.

85 P. No Evidence for Increased Common Carotid Artery Intima-Media Thickness in Patients with Severe Extra-articular Rheumatoid Arthritis. Carl Turesson, Göran Berglund, Gunnar Sturfelt, Jerker Persson, Lennart TH Jacobsson.

86 P. Treatment with rituximab in patients with refractory rheumatoid arthritis in daily clinical practice. Early experience from SSATG. Meliha C Kapetanovic, Pierre Geborek, Lotta Larsson, Ingemar F Petersson, Lennart Jacobsson, Tore Saxne.

SALA 6 11.15–13.00

Företagssymposium: Muntliga 10 minuters-presentationer av de tre bästa kliniska resp tre bästa basala abstrakten.

Enklare förtäring serveras från kl 11.15. Värddar är SRF tillsammans med fem läkemedelsföretag: Abbott, BMS, Roche, Schering-Plough, Wyeth.

11.30 Therese Östberg et al.

Oxaliplatin suppresses HMGB1 expression...

11.45 Caroline Jochums et al.

Addition of estrogen to corticosteroid treatment in...

12.00 Sofia Silfverswärd et al.

Betydelse av cannaboidreceptorinteraktioner...

12.15 Kristina Forslind et al.

Digital X-ray radiogrammetry: A promising predictor.

12.30 Elisabet Lindqvist et al.

Plasma levels of Growth-arrest-specific 6 (Gas6) protein correlate.

12.45 Anders Kling et al.

Associationer mellan gener för serotoninreceptor 5-HT2a och RA.

Deltagare: Se ovan. Moderator: Hans Carlsten.

SALA A 6 13.15–14.15

87 F. Nanna Swartz-föreläsning: Understanding evidence? An eventual solution to an irritating enigma. Prof Andrew Moore, Oxford, UK. *Introduktion: Ralph Nisell. Vård: Pfizer.*

SALA A 6 14.30–16.00

Symposium: Livsstilens betydelse för reumatoid artrit Se SY 54. *Moderator: Thomas Skogh.*

SAL K 14 16.15–18.00

Nationellt ledarmöte, reumatologi.

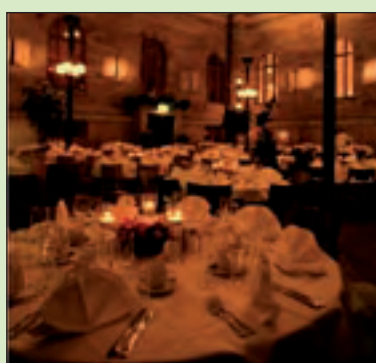
Välkommen på SRFs fest i samband med riksstämman 2007

Festen sponsras endast av SRF och välkomnar reumatologer (blivande, etablerade och seniora), hedersmedlemmar och forskningsaktiva associerade medlemmar.

Festen äger rum på restaurang Atrium, belägen på Nationalmuseum (se nedan) onsdagen den 28 november med start kl 19. Middagen består av välkomstbubbel, 3-rättersmeny med 2 glas vin, kaffe.

Anmälan (bindande) via inbetalning 250 kr till SRFs plusgiro 29 53 34-7 senast 14 november. Märk inbetalningen med för- och efternamn samt "Fest -07" – VIKTIGT!

Vid önskemål om vegetarisk/annan kost eller vid förfrågningar, v g kontakta ola.borjesson@karolinska.se

SRFs riktlinje- och registerdagar 24–25 januari 2008

Svensk reumatologi arbetar på många sätt för att förbättra vården och dess resultat för patienterna. Avgörande för dessa förbättringar är riktlinjer från SRF och de register som arbetar med klinisk uppföljning regionalt och nationellt, ofta i samverkan med den kliniska forskningen.

SRF har nu uppdragit åt undertecknade att ordna dessa dagar så att alla medlemmar kan vara med. Dels för diskussion av riktlinjer innan de fastställs för 2008, dels för att ge synpunkter på hur vi alla kan ha största möjliga nytta av vårt registerarbete. Planeringen är att torsdagen den 24 januari ägnas åt riktlinjer och fredagen den 25 januari åt register.

Riktlinjerna för behandling av RA har tidigare utarbetats av Tore Saxne och Lars Klareskog, men har nu tagits över av en grupp som sammankallas av Carl Turesson. Riktlinjerna för behandling av spondartriter och psoriasisartrit utarbetas i en arbetsgrupp med Lennart Jacobsson som sammankallande.

Många nya aspekter på klassiska kliniska frågor finns att diskutera då de terapeutiska möjligheterna ständigt utvecklas. När kan effekten anses vara kliniskt tillfredsställande? Hur länge ska den pågå när patienten är i remission? Vad ska man ta hänsyn till vid byte av behandling?

Underlag för diskussion av nya riktlinjer kommer att utsändas inför riktlinje- och registerdagarna. Detta arbete med utveckling och förankring av riktlinjer har ytterligare en dimension då dessa arbetsgrupper samtidigt representerar Svensk reumatologisk förening vid utarbetande av de nya riktlinjer som Socialstyrelsen tar fram.

Registerarbetet är nu inne i en ny fas sedan Svenska Reumatologiregister bildades 2006 med RA-registret, ARTIS och det nya HeraS som nationella register i samarbete med de regionala registren. Idén är att SRR ska erbjuda en internetjänst för registrering av patientuppgifter, som SRR finansierar, driver och utbildar i. Den nya patientdatalagen som föreslagits underlättar detta arbete genom att data får samlas in utan begränsning om patienten informeras, så länge data används i ett nationellt kvalitetsregisters arbete.

Dessa redan insamlade nationella data (22 000 patienter och 117 000 besök) kan sedan disponeras för forskning med sedvanligt etik tillstånd. Alla reumatologenheter äger sina data och ska ge tillstånd till att deras data kan disponeras för forskning i enlighet med Användaravtalet, som ännu bara finns för RA-registret. Ett förslag till nytt Användaravtal har presenterats vid Vårsmötet och förankras nu vidare i väntan på att

förslaget till ny patientdatalag blir klart för beslut av riksdagen, sannolikt under våren.

Registreringen via internet ökar nu snabbt i landet genom de kurser som hålls på plats på de enheter som anmäler intresse till Inga Lodin. Hittills har kurser hållits i Spenshult, Skövde, Västerås, Linköping, Eskilstuna, Alingsås, Örnsköldsvik, Gävle, Sunderbyn, Uddevalla, Falun, Helsingborg, Danderyd, Karolinska, Ängelholm, Karlstad, Stockholm City, Jönköping, Kalmar, Oskarshamn, Sahlgrenska och Örebro. Ytterligare 16 kurser är inbokade under hösten, och redan har åtta kurser planerats våren 2008.

Många har önskemål att ytterligare förbättra registreringen och de rapporter som finns på hemsidan. En ny tjänst upphandlas nu av SRR, vilket medger större flexibilitet. Varje användare ska kunna få en personlig variant av registertjänsten utifrån sin behörighet. Förbättringar och tillägg kan också införas i tjänsten snabbare. Den nya versionen planeras att vara i drift i början av januari, så att den kan presenteras för alla på Registerdagen den 25 januari.

Registreringen gör det möjligt såväl för kvalitetsregistret att ge underlag för förbättringsarbete som för den kliniska forskningen att studera systematiskt insamlade data. De senaste ansatserna och resultaten kommer att presenteras under registerdagen.

Program och inbjudan kommer att sändas ut under hösten, men boka redan nu in dessa dagar i din kalender. Välkommen till Karolinska i januari!

Staffan Lindblad och Lars Klareskog

Reumatolog- seniorernas ANSLAGSTAVLA – nu är den färdig!

Reumatologseniorernas anslagstavla finns nu färdig och kan nås via www.srfonline.org där man får använda sig av menyvalet ”Reumatologseniorerna” längst upp till vänster.

Där kan du anmäla om du vill ansluta dig till Reumatologseniorerna eller om du vill delta i någon aktivitet alternativt har önskemål om hjälp i någon form från seniorerna.

Scandinavian research foundation/Scandinavian Journal of Rheumatology

Stipendium för Reumatologisk Forskning

Svensk Reumatologisk Förening har via Editorial Board i Scandinavian Journal of Rheumatology i år åter fått möjlighet att utlysa ett stipendium på 100 000 norska kronor, varav tre fjärdedelar är ett forskningsstipendium och en fjärdedel ett personligt pris.

Stipendiet kommer att delas ut till en etablerad forskare inom reumatologi – som dock ännu ej erhållit akademisk tjänst i form av professur – och som bedriver aktiv och framgångsrik forskning.

Motsvarande stipendium kommer också att delas ut av de övriga skandinaviska reumatologföreningarna.

Nomineringar till stipendiet sändes enbart elektroniskt till Tomas Bremell:

tomas.bremell@vgregion.se

senast den 31 december 2007.

Nomineringen skall bestå av nomineringsbrev från en seniorkollega, väl förtrogen med ditt arbete, CV, publikationslista och en kort beskrivning av aktuell forskning.

Pristagaren utses av Svensk Reumatologisk Förenings styrelse utifrån bedömningar av en sakkunnigkommitté, och priset kommer att överlämnas i april 2008 vid SRFs vårmöte i Falun.

24 september 2007

Tomas Bremell
Ordförande, SRF

Arbetsgruppen mot osteoporos

Vi vill påminna om att det utkommit nya behandlingsrekommendationer från Läkemedelsverket avseende osteoporos: årgång 18, nummer 4, 2007. Sammanfattande tabell enligt nedan:

Terapival vid behandling av patienter med hög risk för fraktur			
<i>Patientkategori</i>	<i>Förstahandsval</i>	<i>Andrahandsval (ej rangordnade)</i>	<i>Kommentar</i>
<i>Kvinnor med hög frakturrisik</i>	<i>Bisfosfonat*</i>	<i>(teriparatid och PTH 1–84)* Raloxifen* Strontiumranelat* Östrogen*</i>	<i>Vid uttalad risk för kotkompression kan teriparatid och PTH 1–84 övervägas som första eller andrahandsval</i>
<i>Män med hög frakturrisik</i>	<i>Alendronsyra* Risedronsyra*</i>		
<i>Män och kvinnor > 80 år med hög frakturrisik och som ej bedöms lämpliga för annan aktiv behandling</i>	<i>Kalcium + vit D</i>		

*Vid all behandling med skelettspecifika läkemedel rekommenderas kalcium och vitamin D som basbehandling.

Bland nyheterna kan nämnas att ytterligare två bisfosfonater, för intravenös infusion, snart kommer att registreras, eller har registrerats för behandling av postmenopausal osteoporos. Zoledronsyra ges som infusion en gång/år. Ibandronat finns som månadstablett och nu även för infusion var tredje månad. Ingår dock ej i läkemedelsförmånen.

Förutom teriparatid (PTH 1-34) finns nu även parathormon (PTH 1-84) och strontiumranelat som nyttillkomna behandlingar med vissa restriktioner från Läkemedelsförmånsnämnden.

Strontiumranelat beskrevs mer utförligt i Reuma-Bulletinen nr 6-2006.

När det gäller zoledronsyra återkommer vi i nästa nummer.

Arbetsgruppen mot osteoporos

Christina Book, UMAS

christina.book@med.lu.se

Helena Forsblad d'Elia, SU/Sahlgrenska

helena.forsblad@vgregion.se

Catharina Keller

catharina.keller@telia.com

Elisabeth Nordborg, SU/Sahlgrenska

nordborg@swipnet.se

Britt-Marie Nyhäll-Wählin, Falu lasarett

britt-marie.nyhall-wahlin@ltdalarna.se

Bildarkiv på SRFs hemsida

Bengt Lindell (hemsidesansvarig) har lovat att under hösten addera ett bildarkiv till föreningens hemsida. Klicka på Arkiv i menyn uppe till vänster.

Alla medlemmar i SRF är välkomna att lämna bidrag. Skicka era bilder till Bengt Lindell, bengt@lindell.cc.

Glöm inte att bifoga en kort text om vem eller vad som är fångat på fotot/bilden.

Bilder som finns i arkivet kan utan kostnad användas av SRF-medlem som illustration i artiklar, föredrag o s v, förutsatt att källa anges ("Illustration hämtad från SRFs hemsidarkiv").

Bilder i arkivet sorteras in under rubriker som:

- Medicinhistoria/Reumatologihistoria före 1900
- Medicinhistoria/Reumatologihistoria, 1900-talet
- SRF-relaterade bilder
- Reumatologi i Sverige
- Kliniska bilder
- Övrigt

Arkivet kommer att göras sökbart.

Frank Wollheim, som alltid varit en både flitig och god dokumentatör, har varit vänlig att skicka en del foton till arkivet. Här visas ett av dessa tillsammans med ett från mitt eget arkiv. Dessa bilder får vara exempel på vad som kan inkluderas i ett SRF-arkiv.

Bengt och jag tar gärna emot synpunkter om fortsatt lämplig arkivutveckling/hantering. För att påminna om arkivet kommer då och då nya notiser i Reuma-Bulletinen med tillkännagivande om "nyinkomna" bilder.

Ido Leden

ido leden@telia.com

Från vänster Frank Wollheim, Gunnar Edström och Kåre Berglund. Bilden togs 1987 på biblioteket, reumatologen Lund, i samband med en NLV-kurs. Fotograf: Eimar Munthe.

Klistermärke från den första europeiska reumatologkongressen, som hölls i Köpenhamn och Århus. Gåva till Ido Leden från Börje Olhagen som var där.

Vi behöver din korrekta adress!

Till SRFs medlemmar

För att du även i fortsättningen skall få Reumabulletinen, Scandinavian Journal of Rheumatology och inbjudningar till utbildningar är det nödvändigt att vi har din rätta adress i vårt medlemsregister.

Vid adressförändring, skicka, e-posta eller faxa till Lars Cöster, kassör i Svensk reumatologisk förening.

Postadress: Reumakliniken, Universitetssjukhuset, 581 85 Linköping

E-post: lars.coster@lio.se Tel: 013-22 20 00 Fax: 013-22 18 44

Clinical and Epidemiological Studies of Wegener's granulomatosis

Ann Knight

Department of Medical Sciences,
Akademiska sjukhuset, Uppsala University,
SE-751 85 Uppsala, Sweden

Dissertation presented at Uppsala University to be publicly
examined in Robergsalen, Akademiska sjukhuset, Uppsala,
Thursday 31 May 2007 at 9:15,
for the degree of Doctor of Philosophy (Faculty of Medicine).
The examination will be conducted in Swedish.

ABSTRACT

Wegener's granulomatosis (WG) is an unusual, serious, systemic vasculitis with specific clinical findings. The studies in this thesis aim at broadening our understanding of the aetiology and outcome of WG.

Patients with WG were identified in the In-patient Register 1975-2001. During this time the incidence increased three-fold, and neither ANCA-related increased awareness, nor diagnostic drift, seem to fully explain this trend, but it is still unclear if a true rise in incidence exists.

Anti-neutrophil cytoplasmic antibodies (ANCA) have been presented as highly specific for vasculitis. In a series of consecutive cANCA/PR3-ANCA positive patients, we investigated the positive predictive value for ANCA, and the outcome of patients with a positive cANCA/PR3-ANCA but not vasculitis. These patients have a low future risk of developing vasculitis, possibly indicating that ANCA, in this setting, reflects neutrophil activating properties not specific to vasculitis.

By linkage of the WG-cohort, and randomly selected population controls, to the Multi-generation register, we identified all first-degree relatives and spouses of patients and controls, totally encompassing some 2,000 patients and 70,000 relatives. Familial aggregation of WG was the exception, with absolute risks of < 1 per 1000. However, relative risks in first-grade relatives amounted to 1.56 (95% CI 0.35-6.90) such that a moderate familial aggregation cannot be excluded.

In the WG-cohort, cancer occurrence and risk was compared to that of the general population. Patients with WG have an overall doubled risk of cancer, with particularly increased risks of bladder-cancer, haematopoietic cancers including lymphomas and squamous skin-cancer. In a case-control study nested within the WG-cohort, treatment with cyclophosphamide was compared among bladder-cancer patients and matched cancer-free controls. Absolute risk of bladder cancer as high as 10% some years after diagnosis were found, and this risk can partly be attributed to cyclophosphamide-treatment, with a dose-response relationship.

Key-words: Wegener's granulomatosis, incidence, time-trends, ANCA, familial aggregation, cancer risks, bladder cancer, cyclophosphamide.

REU-KALENDERN NR 68, NOVEMBER 2007

Adresser för att finna kurser och utbildningar:
EULAR www.eular.org ACR www.rheumatology.org

6–11 november 2007	ACR/ARHP Annual Scientific Meeting www.rheumatology.org	Boston, USA
28–30 november 2007	Medicinska riksstämman www.sls.se	Stockholm
24–25 januari 2008	Riktlinje- och registerdagar staffan.lindblad@ki.se	Stockholm
30 januari– 3 februari 2008	Scandinavian Congress of Rheumatology scr2008@congrex.fi	Levi, Finland
23–25 april 2008	SRFs vårmöte jorgen.lysholm@ltdalarna.se	Falun
7–10 maj 2008	7th European Lupus Meeting lupus@medicongress.com www.lupus2008.nl	Amsterdam, Nederländerna
12–13 maj 2008	Riks-ST-dagar stefan.engstrand@vll.se	Umeå
11-14 juni 2008	EULAR 2008 www.eular.org	Paris, Frankrike
24-29 oktober 2008	ACR/ARHP Annual Scientific Meeting www.rheumatology.org	San Fransisco, USA